

DOKUMENT WYJAŚNIAJĄCY

do Karty aktualizacji nr CC/02/2024 Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowej - Sposób funkcjonowania Centralnego systemu informacji rynku energii oraz współpracy Operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego, działającego jako Operator informacji rynku energii, z Użytkownikami systemu elektroenergetycznego i innymi podmiotami zobowiązanymi lub uprawnionymi do korzystania z Centralnego systemu informacji rynku energii

Przedmiot zmian

Zmiany będące przedmiotem niniejszej Karty aktualizacji nr CC/02/2024 IRiESP-OIRE dotyczą:

- Załącznika nr 1 do IRiESP-OIRE - Standardy Wymiany Informacji Centralnego Systemu Informacji Rynku Energii (SWI)
- Załącznika nr 2 do IRiESP-OIRE - Wzorzec umowy, o którym mowa w art. 11zg ust. 2 ustawy Prawo energetyczne.

Zmiany w SWI mają na celu głównie rozszerzenie uprawnień operatorów systemów elektroenergetycznych (OSE) do realizacji wybranych procesów, rozszerzenie funkcjonalności Centralnego systemu informacji rynku energii (CSIRE) o nowe, opcjonalne procesy oczekiwane przez głównych interesariuszy CSIRE, oraz niezbędne dla prawidłowego funkcjonowania CSIRE doprecyzowanie wybranych postanowień.

W wyniku powyższego, dokonano zmian w istniejących procesach poprzez uwzględnienie OSE, jako podmiotu posiadającego uprawnienia do inicjowania procesów związanych z kończeniem umów wynikających z Generalnych Umów Dystrybucyjnych, Generalnych Umów Dystrybucyjnych – kompleksowych, Umów dystrybucyjnych dotyczących bilansowania handlowego oraz Umów przesyłowych dotyczących bilansowania handlowego.

Wprowadzono również rozdział dotyczący nowej grupy procesów 11 „Wysłanie historycznych danych”. Jest to grupa procesów służących do przesyłania przez operatora systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego (OSD), poprzez CSIRE, do Sprzedawcy energii elektrycznej danych pomiarowych lub rozliczeniowych za okres sprzed uruchomienia CSIRE. W związku z nową grupą procesów, dokonano aktualizacji opisu podrozdziału „Komunikacja z CSIRE”.

W zakresie umów profesjonalnych zaktualizowano proces 6.5. „Zgłoszenie zakończenia Umowy profesjonalnej” poprzez zmianę wybranych opisów i zmniejszenie liczby komunikatów przesyłanych w ramach tego procesu rynku energii.

W zakresie zmian SWI objętych Kartą aktualizacji nr CC/02/2024 IRiESP-OIRE należy wskazać również następujące:

- wprowadzenie nowej bramki czasowej na uruchomienie procesu 2.1.;
- aktualizacja listy komunikatów przesyłanych w procesie „2.2. Aktualizacja charakterystyki PP” usuwając przy tym nadmiarowy, zdublowany komunikat;
- usunięcie roli RBA z procesu 7.2. „Udostępnienie danych zagregowanych lub zbiorczych”;
- uwzględnienie Operatora Sieci Przesyłowej w procesie 7.4. „Udostępnienie danych zagregowanych lub zbiorczych”;

Zmiany w zakresie Załącznika 2 do IRiESP-OIRE Wzorzec umowy, o którym mowa w art. 11zg ust. 2 ustawy Prawo energetyczne, są wprowadzone celem odzwierciedlenia zmian przepisów wprowadzonych od czasu zatwierdzenia IRiESP-OIRE i dostosowania załącznika do zmian prawa. W ramach tego dostosowania:

- doprecyzowano postanowienie o wejściu w życie umowy;

- dodano zobowiązania stron umowy w zakresie zasad i bezpieczeństwa przetwarzanych informacji rynku energii;
- uzupełniono zakres dokumentów stosowanych na podstawie Umowy CSIRE, o Techniczne Standardy Systemów Informacyjnych (TSSI) oraz Techniczne Standardów Przyłączenia Systemów (TSPS);
- dodano oświadczenia dotyczące dokumentów stosowanych przez strony na podstawie Umowy CSIRE;
- zaktualizowano limit odpowiedzialności OIRE ze względu na wzrost kosztów stanowiących podstawę jej ustalenia o więcej niż 10%;
- rozbudowano postanowienia dotyczące ochrony danych osobowych;
- dodano postanowienia dotyczące bezpieczeństwa systemów teleinformatycznych;
- dodano postanowienia dotyczące testów bezpieczeństwa;
- poprawiono wzorzec Załącznika nr 1 do Umowy CSIRE celem poprawy czytelności tego załącznika;
- uzupełniono wzorzec Załącznika nr 1 do Umowy CSIRE o oświadczenia związane z przetwarzaniem danych osobowych;
- wprowadzono poprawki doprecyzowujące i porządkujące.

Przyczyna zmian

Zmiany SWI wynikają z:

- potrzeb zgłaszanych przez przyszłych interesariuszy CSIRE;
- doświadczeń nabywanych w toku realizacji projektu;
- rozszerzenia uprawnień dla Użytkowników profesjonalnych, celem umożliwienia im realizacji swoich obowiązków;
- wykrytych błędów językowych.

Zgodnie z przepisami prawa, po uruchomieniu CSIRE znacząca część komunikacji pomiędzy przedsiębiorstwami energetycznymi, w tym przysyłanie danych pomiarowych oraz danych rozliczeniowych, odbywać się poprzez CSIRE. Powyższe nie dotyczy jednak danych pomiarowych dotyczących okresów przed uruchomieniem CSIRE. Biorąc pod uwagę oczekiwania interesariuszy CSIRE, aby system ten umożliwiał wysyłanie korekt danych pomiarowych za okresy sprzed uruchomieniem CSIRE oraz podnoszoną przez tych interesariuszy konieczność ujednoczenia komunikacji na styku OSD oraz SE, jak również uwzględniając fakt, że w ramach istniejących procesów wymiana takich danych nie jest możliwa, OIRE podjęło decyzję o zaprojektowaniu i wdrożeniu procesów umożliwiających realizację tych postulatów. Należy przy tym zwrócić uwagę, że nowa grupa procesów nie stanowi procesów rynku energii tylko procesy wymiany informacji rynku energii – tzn. użytkownicy systemu będą mogli korzystać z tych procesów, lecz nie będą mieli takiego obowiązku.

Biorąc pod uwagę obowiązki OSD powiązane ze zgłaszanymi do CSIRE umowami profesjonalnymi (np. generalne umowy dystrybucji), konieczna była modyfikacja założeń przyjętych dla procesu dotyczącego zakończenia umów profesjonalnych. Zakończenie wszystkich umów (np. umów sprzedaży lub umów kompleksowych z odbiorcami końcowymi przyłączonymi do sieci danego OSD) objętych zakończoną umową profesjonalną leży w gestii podmiotu, będącego stroną tych umów, a w przypadku niedochowania tego obowiązku przez ten podmiot, w gestii OSD. Stąd konieczne było nadanie nowych uprawnień w wybranych procesach CSIRE OSD, którzy powinni mieć możliwość aktualizacji informacji przypisanych do punktów poboru energii celem przypisania informacji zgodnych ze stanem faktycznym.

Zmiana bramki czasowej dla procesu utworzenia charakterystyki punktu pomiarowego związane jest z metodą rejestracji danych w CSIRE, tj. od początku doby wskazanej przez odpowiedniego inicjatora procesu.

Wszystkie zmiany w rolach poszczególnych procesów wynikały z zapewnienia podmiotom właściwego dostępu do danych w CSIRE zgodnie z ich uprawnieniami.

Zmiany ujęte w niniejszej Karcie aktualizacji nr CC/02/2024 IRiESP-OIRE w zakresie Załącznika 2 do IRiESP-OIRE są wprowadzone w następstwie zmian przepisów wprowadzonych ustawą z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy - Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1681). W nowym stanie prawnym ustawodawca uszczegółowił zakres umowy, o której mowa w art. 11zg ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. z 2024 r. poz. 266 z późn. zm.) (Prawo energetyczne). Umowa ta powinna zatem zawierać:

- zobowiązanie stron do przestrzegania i stosowania instrukcji, o której mowa w art. 9g ust. 5c Prawa energetycznego;
- zobowiązanie stron do przetwarzania informacji rynku energii oraz innych informacji na zasadach określonych w przepisach prawa;
- zobowiązanie do stosowania środków technicznych i organizacyjnych zapewniających bezpieczeństwo systemów teleinformatycznych;
- zasady weryfikacji spełniania wymagań związanych z bezpieczeństwem systemów teleinformatycznych przez użytkowników systemu;
- zasady współpracy w zakresie testów bezpieczeństwa;
- zakres i warunki odpowiedzialności stron;
- postanowienia dotyczące ochrony danych osobowych;
- warunki i terminy wypowiedzenia umowy.

Dodatkowo, OIRE dokonało aktualizacji limitu odpowiedzialności zawartej w § 2 ust. 6 Ogólnych Warunków Umowy (OWU). Zasady obliczania tej odpowiedzialności zobowiązują OIRE do aktualizacji maksymalnej kwoty odpowiedzialności w przypadku gdy nastąpi wzrost kosztów stanowiących podstawę jej ustalenia o więcej niż 10% (ustalonych na podstawie analogicznych danych jak dane pierwotnie stanowiące jej podstawę obliczenia).

W ramach prac dokonano również zmian poprawiających transparentność umowy.

Planowany termin wejścia w życie zmian

Biorąc pod uwagę postępy prac nad budową CSIRE, zakres zmian, termin przeprowadzonych konsultacji publicznych Karty aktualizacji nr CC/02/2024 IRiESP-OIRE oraz potrzeby zgłaszane przez interesariuszy – OIRE zawnioskuje do Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki o określenie terminu wejścia w życie zmian na 1 października 2024 r.